

Vergaderjaar 2007–2008

31 474 XVIII

Wijziging van de begrotingsstaten van de begroting Wonen, Wijken en Integratie (XVIII) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

	Pag:
A. Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	2
B. Begrotingstoelichting	3
1. Algemeen	3
2. Het beleid	3
Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangsten mutaties	3
Artikelsgewijze toelichting	7
Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)	7
2.2. De beleidsartikelen	7
Artikel 1. Stimuleren krachtige steden en vitale wijken	7
Artikel 2. Stimuleren van voldoende woningbouw en duurzame kwaliteit	10
Artikel 3. Garanderen van keuzemogelijkheden en betaalbaarheid op de woningmarkt	13
Artikel 4. Integratie minderheden	15
Artikel 5. Randvoorwaarden voor integratie en een goed werkende woningmarkt	16
Artikel 6. Rijkshuisvesting en architectuur	17
2.3. De niet-beleidsartikelen	21
Artikel 95. Algemeen	21
Artikel 96. Onverdeeld	22
Wetsartikel 2 (begroting Baten-lastendiensten)	23
3. Baten-lastendienst: Rijksgebouwendienst	23

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Bij een wetsvoorstel tot een begrotingswijziging wordt geen algemene toelichting opgenomen. De beleidsinhoudelijke toelichting bij de begroting(ssstaat) wordt opgenomen in onderdeel B van de memorie van toelichting (de begrotingstoelichting).

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2008 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de begrotingsstaat van de begroting Wonen, Wijken en Integratie (XVIII);
- b. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendienst Rijksgebouwendienst.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister voor Wonen, Wijken en Integratie,
Mede namens de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
C. P. Vogelaar

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Algemeen

De suppletore begroting geeft een geactualiseerd beeld van de uitvoering van de begroting van het lopende jaar. De suppletore begroting is bedoeld om (tussentijds) afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting voor te leggen aan de Staten-Generaal. Door onder andere inzicht te verschaffen in de financiële consequenties van beleidsvoornemens wordt aan de allocatie- en autorisatiefunctie van de Tweede Kamer tegemoet gekomen.

In de artikelsgewijze toelichting worden alle mutaties in de volgorde van de begrotingsartikelen van de begrotingsstaat opgenomen. Technische mutaties en beleidsmatig niet relevante mutaties worden slechts cijfermatig gepresenteerd. Alleen indien er sprake is van een grote omvang worden ook technische mutaties nader toegelicht. De beleidsmatig relevante mutaties worden nader omschreven in de toelichting waarbij het bijbehorende mutatiebedrag wordt genoemd. Een beleidsmatige mutatie is het gevolg van gevoerd beleid en is dus te beïnvloeden (b.v. beleidsintensivering en -extensivering, beleidswijzigingen met financiële gevolgen, afwijkingen uit hoofde van behoorlijk bestuur).

De stand 1e suppletore begroting samenhangende met de Voorjaarsnota, wordt opgebouwd door middel van mutaties op de stand ontwerp-begroting. De mutaties worden in de tabel «budgettaire gevolgen van beleid» op instrumentniveau gesaldeerd opgenomen. Indien mutaties worden toegelicht op instrumenten waarbij sprake is van een saldering, worden deze afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

In tabel «budgettaire gevolgen van beleid» is allereerst een nadere uitsplitsing van de uitgaven naar «apparaat-» en «programmageden» gemaakt. Het artikelonderdeel «programma» wordt vervolgens uitgesplitst naar operationele doelen welke weer zijn opgebouwd uit (financiële) beleidsinstrumenten. Dit biedt de Tweede Kamer beleidsmatig relevante en duidelijke aangrijpingspunten om de begrotingsuitvoering kritisch te volgen en eventueel wijzigingen aan te brengen.

Volledigheidshalve wordt vermeld dat in de tabellen een kolom is opgenomen met daarin mutaties die voortvloeien uit een amendement of Nota van Wijziging waardoor de oorspronkelijke begrotingsstand is gewijzigd.

2. Het beleid

Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangsten mutaties

In onderstaande tabel worden de belangrijkste suppletore mutaties weergegeven gevolgd door een toelichting.

Uitgaven

(x € 1000)	Uitgaven	Artikelnr:
Stand Begroting 2008*	4 032 545	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1. Nieuwe inzichten betaalritmen Impuls- en Maatwerkprojecten	- 9 889	1
2. Kasschuif t.b.v. het specifieke beeld	44 500	1
3. budget burgerinitiatieven aandachtswijken	- 10 000	1

(x € 1000)	Uitgaven	Artikelnr:
4. Budget wijkenaanpak	165 000	1
5. Aanpassing fasering budgetten Veiligheidsmiddelen 2007–2009	– 10 000	1
6. Aanpassing fasering budgetten WB-afspraken	14 365	2
7. Fasering budget eigen bouw	8 000	2
8. Stimuleringsbudget CPO	– 8 000	2
9. Actualisatie raming Huurtoeslag 2008–2012	209 100	3
10. Afname van beroep op leenfaciliteit Inburgering	– 22 000	4
11. Naar Gemeente- en Provinciefonds	– 5 120	4
12. Investeringsprogramma RGD	20 059	6
13. Intertemporele kasschuif vertraging investeringsproject HCvS	– 30 000	6
14. Gevelrestauratie KPA	7 000	6
15. Stroppenpot	13 636	96
16. Overige mutaties	517	
Stand 1e suppletore begroting 2008	4 419 713	

Toelichting:

Ad 1.

De jongste inzichten in uitstelverzoeken (projectvertragingen), potentiële vertragingen van grote projecten op basis van een beoordeling van de voortgang van de grote projecten in de G4 maken een aanpassing van de meerjarige uitgavenraming van de ISV Impulsregeling noodzakelijk.

Ad 2.

In het kader van het oplossen van het specifieke problematiek op de WWI-begroting is besloten tot een kasschuif in de tijd.

Ad 3.

Voor het stimuleren van bewonersinitiatieven in aandachtswijken wordt in 2008 €10 mln overgeboekt naar het Gemeentefonds. Zie ook kamerstukken II, 2007–2008, 31 200 (XVIII), Nr. 11.

Ad 4.

Teneinde voor bewoners zichtbare verbeteringen in de wijk tot stand te brengen en om specifiek door gemeenten in de wijkactieplannen genoemde knelpunten op te lossen, is extra budget benodigd voor de wijkenaanpak.

Ad 5.

De fasering van het kasritme van de budgetten voor veiligheidsmiddelen BDU SIV is aangepast waardoor voor 2008 en 2009 geraamd budget in 2007 is betaald.

Ad 6.

Als gevolg van lagere gerealiseerde woningbouwaantallen wordt budget doorgeschoven van 2007 naar 2008 ten behoeve van vorming knelpuntenbudget.

Ad 7.

Het in 2007 niet tot besteding gekomen budget voor Eigen Bouw BLS wordt naar 2008 doorgeschoven.

Ad 8.

Om landsbreed initiatieven te ondersteunen voor collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO), dat zich richt op het realiseren van betaalbare woningen voor groepen van bewoners, wordt in 2008 eenmalig 8 mln in het Provinciefonds gestort.

Ad 9.

De nieuwe ramingen voor de huurtoeslag zijn verwerkt. Door autonome ontwikkelingen doet zich de komende jaren een tegenvaller voor bij de huurtoeslag. Vooruitlopend op beleidsinformatie van de Belastingdienst/Toeslagen wordt op dit moment verondersteld, dat deze tegenvaller een structurele doorwerking kent.

Ad 10.

Oorspronkelijk was in de Wet inburgering geregeld dat nieuwkomers zelf hun inburgeringscursus moeten regelen. Zij konden daarvoor een lening krijgen bij de IBG. Het nieuwe kabinet heeft echter besloten dat iedere inburgeringsplichtige een aanbod kan krijgen van zijn of haar gemeente. De Tweede Kamer heeft hiermee eind 2007 ingestemd. Hiermee neemt naar verwachting het beroep op de leenfaciliteit fors af. In samenhang hiermee wordt de betreffende uitgavenraming structureel verlaagd.

Ad 11.

Voor anti-discriminatievoorzieningen wordt budget overgeboekt naar het Gemeentefonds en het Provinciefonds.

Ad 12.

Betreft vertragingen op verschillende projecten voor de HCvS/AZ.

Ad 13.

Op basis van kasramingen die periodiek worden geactualiseerd voor de investeringen HCvS/AZ blijkt dat minder kasmiddelen benodigd zijn in 2008 en meer in latere jaren.

Ad 14.

Na de interne renovatie van het Koninklijk Paleis op de Dam worden ook de gevel en het dak gerenoveerd. Hiervoor is € 40,85 mln aan de begroting toegevoegd, waarvan € 35,85 mln in 2009 en volgende jaren.

Ad 15.

Door het niet uitkeren van prijsbijstelling door het ministerie van Financiën dreigen projecten in problemen te geraken. Voor de ergste gevallen is door het ministerie van Financiën een stroppenpot gecreëerd voor het gehele rijk voor de jaren 2008 en 2009. Het aandeel voor het ministerie van WWI is ruim € 20 mln voor 2008 en 2009 tezamen.

Ontvangsten

(x € 1000)	Ontvangsten	Artikelnr:
Stand Begroting 2008	1 072 937*	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1. Aanpassing raming restituties huurtoeslag	108 500	3
2. Minder ontvangsten afname beroep op leenfaciliteit	- 5 672	4
3. Overige mutaties	645	
Stand 1e suppletore begroting 2008	1 176 410	

* In de stand Begroting 2008 is ook meegenomen € 2 mln van het amendement «Volkstuinen» van Van Heugten.

Toelichting:

Ad 1.

De ontvangstenraming huurtoeslag wordt in de periode 2008–2012 verhoogd omdat de Belastingdienst naar verwachting meer terugverde-

ringen zal instellen en ontvangsten zal realiseren dan geraamd ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting 2008.

Ad 2.

Een afname van het beroep op de leenfaciliteit Inburgering leidt in samenhang met een verlaging van de uitgaven ook tot structureel lagere ontvangsten.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

2.2. De beleidsartikelen

Artikel 1. Stimuleren krachtige steden en vitale wijken

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	516 333	18 000	162 020	696 353	99 049	17 648	21 999	1 999
Uitgaven:	920 117	18 000	180 954	1 119 071	47 276	30 889	22 340	1 999
Programma:	920 117	18 000	180 954	1 119 071	47 276	30 889	22 340	1 999
Bevorderen van de leefbaarheid van de woonwijken:								
Investeringen Stedelijke vernieuwing	343 196	18 000	191 944	553 140	50 144	29 104	20 341	0
Bewonersinitiatieven	325 859	- 2 000	41 144	365 003	- 47 056	10 104	341	0
Innovatiebudget Stedelijke vernieuwing	0	20 000	- 10 000	10 000	20 000	20 000	20 000	0
Programma Sociale Veiligheid	17 337	0	- 4 200	13 137	2 200	- 1 000	0	0
Stimuleren wijkenaanpak	0	0	0	0	0	0	0	0
Faciliteren grotestedenbeleid	0	0	165 000	165 000	75 000	0	0	0
Faciliteren grotestedenbeleid	3 238	0	- 1 330	1 908	- 1 452	- 1 452	- 1 452	- 1 452
Faciliteren grotestedenbeleid	3 238	0	- 1 330	1 908	- 1 452	- 1 452	- 1 452	- 1 452
Stimuleren grotestedenbeleid	570 699	0	- 13 861	556 838	- 5 000	0	0	0
Sociale herovering	0	0	0	0	0	0	0	0
Sittard Geleen	365	0	0	365	0	0	0	0
BDU-SIV	509 724	0	0	509 724	0	0	0	0
BDU-SIV veiligheidsmiddelen	60 610	0	- 13 861	46 749	- 5 000	0	0	0
Overige programmabudgetten:	2 984	0	4 201	7 185	3 584	3 237	3 451	3 451
Onderzoek	0	0	1 320	1 320	1 482	1 482	1 482	1 482
Experimenten en kennisoverdracht	0	0	2 620	2 620	2 386	1 755	1 969	1 969
FES NICIS	2 700	0	545	3 245	0	0	0	0
Kenniscentrum	284	0	- 284	0	- 284	0	0	0
Kosten uitvoeringsorganisaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Nader aan te wijzen	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten:	512 708	2 000	- 1 455	513 253	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Investeringen Stedelijke vernieuwing

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Vertraagde afwikkeling projecten Impulsregeling		2 333
2. Nieuwe inzichten betaalrhythmen Impuls- en Maatwerkprojecten		- 9 889
3. Stimuleringsfonds volkstuinen	2 000	2 000
4. Kasschuif t.b.v. het specifieke beeld		44 500
5. Overige mutaties	2 200	2 200
Totaal	4 200	41 144

Toelichting:

Ad 1.

Als gevolg van een vertraging bij twee projecten van de ISV Impulsregeling wordt uitgavenbudget doorgeschoven van 2007 naar 2008.

Ad 2.

De jongste inzichten in uitstelverzoeken (projectvertragingen), potentiële vertragingen van grote projecten op basis van een beoordeling van de voortgang van de grote projecten in de G4 maken een aanpassing van de meerjarige uitgavenraming van de ISV Impulsregeling noodzakelijk.

Ad 3.

In samenhang met het aangenomen amendement 31 200 XVIII nr. 12 wordt in 2008 en 2009 totaal € 4 mln vrijgemaakt voor de stimulering van de aanleg of substantiële uitbreiding van volkstuincomplexen.

Ad 4.

In het kader van het oplossen van het specifieke problematiek op de WWI-begroting is besloten tot een kasschuif in de tijd.

Instrument: Bewonersinitiatieven

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. budget burgerinitiatieven aandachtswijken	- 10 000	- 10 000
Totaal	- 10 000	- 10 000

Toelichting:

Ad 1.

Voor het stimuleren van bewonersinitiatieven in aandachtswijken wordt in 2008 € 10 mln overgeboekt naar het Gemeentefonds. Zie ook kamerstukken II, 2007–2008, 31 200 (XVIII), Nr. 11.

Instrument: Innovatiebudget Stedelijke vernieuwing

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Nieuwe inzichten betaalritmen IPSV projecten	0	- 4 200
Totaal	0	- 4 200

Toelichting:

Ad 1.

Nieuwe inzichten in het betaalritme van de af te wikkelen IPSV-projecten leiden tot een aanpassing van de meerjarige uitgavenraming bij IPSV.

Instrument: Stimuleren wijkenaanpak

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Budget wijkenaanpak	165 000	165 000
Totaal	165 000	165 000

Toelichting:

Ad 1.

Teneinde voor bewoners zichtbare verbeteringen in de wijk tot stand te brengen en om specifiek door gemeenten in de wijkactieplannen genoemde knelpunten op te lossen, is extra budget benodigd voor de wijkenaanpak.

Instrument: Faciliteren grotestedenbeleid

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Herschikking budget voor onderzoek en kennisoverdracht	- 1 100	- 1 100
2. Overige mutaties	- 230	- 230
Totaal	- 1 330	- 1 330

Instrument: BDU-SIV veiligheidsmiddelen

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Aanpassing fasering budgetten 2007-2008	0	- 3 861
2. Aanpassing fasering budgetten Veiligheidsmiddelen 2007-2009	0	- 10 000
Totaal	0	- 13 861

Toelichting:

Ad 1.

De mutatie is de doorwerking 2008 van een versnelling van 2008 naar 2007 bij de uitgaven voor Veiligheidsmiddelen BDU SIV.

Ad 2.

De fasering van het kasritme van de budgetten voor veiligheidsmiddelen BDU SIV is aangepast waardoor voor 2008 en 2009 geraamd budget in 2007 is betaald.

Instrument: Onderzoek

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overige mutaties	1 320	1 320
Totaal	1 320	1 320

Instrument: Experimenten en kennisoverdracht

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Meerjarenplanning herschikking	1 715	1 766
2. Overige mutaties	854	854
Totaal	2 569	2 620

Toelichting:

Ad 1.

De meerjarenplanning van WWI op het gebied van onderzoek en kennisoverdracht leidt tot een budgettair-neutrale herschikking van de middelen. Deze mutatie is een onderdeel van die herschikking.

Artikel 2. Stimuleren van voldoende woningbouw en duurzame kwaliteit

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	37 525	0	22 633	60 158	8 648	- 2 299	- 3 016	- 2 699
Uitgaven:	163 800	0	14 286	178 086	15 416	- 15 010	- 1 734	- 2 247
Programma:	163 800	0	14 286	178 086	15 416	- 15 010	0	0
Stimuleren van voldoende woningproductie:	124 826	0	14 365	139 191	14 500	- 14 500	0	0
Budget BLS	124 826	0	14 365	139 191	14 500	- 14 500	- 93 000	93 000
Planologische en woningbouw-knelpunten VINEX en VINAC	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen stimulering woningproductie	0	0	0	0	0	0	0	0
Verruimen van het aanbod van geschikte woningen voor ouderen en gehandicapten:	0	0	0	0	0	0	0	0
Verruimen van het aanbod van geschikte woningen voor ouderen en gehandicapten	0	0	0	0	0	0	0	0
Garanderen minimale kwaliteit gebouwen en bevorderen hogere kwaliteit:	32 808	0	400	33 208	2 221	1 514	620	0
Programma energiebudgetten	8 881	0	- 1 087	7 794	2 070	0	620	0
Subsidies energiebesparing (CO2 reductie) gebouwde omgeving	23 080	0	1 243	24 323	0	1 480	0	0

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Regeling sanering loden drinkwaterleidingen	2	0	56	58	0	0	0	0
Regeling energiebesparing huishoudens met lagere inkomens	845	0	- 185	660	151	34	0	0
Innovatief bouwen	0	0	373	373	0	0	0	0
Overige programmabudgetten:	6 166	0	- 479	5 687	- 1 305	- 2 024	- 2 354	- 2 247
Onderzoek	2 551	0	- 1 646	905	- 2 265	- 3 001	- 2 997	- 2 997
Kennisoverdracht	1 039	0	1 223	2 262	1 072	1 200	1 090	1 197
Kosten uitvoeringsorganisaties	2 576	0	- 56	2 520	- 112	- 223	447	- 447
Nader aan te wijzen	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten:	91	0	0	91	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Budget BLS

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Aanpassing fasering budgetten WB-afspraken	0	14 365
2. Fasering budget eigen bouw	8 000	8 000
3. Stimuleringsbudget CPO	- 8 000	- 8 000
Totaal	0	14 365

Toelichting:

Ad 1.

Als gevolg van lagere gerealiseerde woningbouwaantallen wordt budget doorgeschoven van 2007 naar 2008 ten behoeve van de vorming van een knelpuntenbudget.

Ad 2.

Het in 2007 niet tot besteding gekomen budget voor Eigen Bouw BLS wordt naar 2008 doorgeschoven.

Ad 3.

Om landsbreed initiatieven te ondersteunen voor collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO), dat zich richt op het realiseren van betaalbare woningen voor groepen van bewoners, wordt in 2008 eenmalig € 8 mln in het Provinciefonds gestort.

Instrument: Programma energiebudgetten

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overige mutaties	699	- 1 087
Totaal	699	- 1 087

Instrument: Subsidies energiebesparing (CO₂ reductie) gebouwde omgeving

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Aanpassing fasering uitgaven CO ₂ -reductieregeling	263	2 843
2. Verlaging raming CO ₂ -reductieregeling		- 1 600
Totaal	263	1 243

Toelichting:

Ad 1.

Op grond van met name een actualisatie van de afwikkeling van wordt de fasering van de uitgavenraming van de CO₂-reductieregeling aangepast.

Ad 2.

Ingeschat wordt dat een (beperkt) deel van de ultimo 2006 openstaande verplichtingen bij de CO₂-reductieregeling niet tot betaling zal komen. Hierdoor valt naar verwachting € 1,6 mln vrij. Deze ruimte wordt ingezet voor het oplossen van het tekort bij de BEW plus regeling (artikel 3).

Instrument: Onderzoek

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Meerjarenplanning herschikking	- 1 646	- 1 646
Totaal	- 1 646	- 1 646

Toelichting:

Ad 1.

De meerjarenplanning van WWI op het gebied van onderzoek en kennisoverdracht leidt tot een budgettair-neutrale herschikking van de middelen. Deze mutatie is een onderdeel van die herschikking.

Instrument: Kennisoverdracht

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Meerjarenplanning herschikking	1 406	1 256
2. Overige mutaties	- 33	- 33
Totaal	1 373	1 223

Toelichting:

Ad 1.

De meerjarenplanning van WWI leidt tot een budgettair-neutrale herschikking van de middelen. Deze mutatie is een onderdeel van die herschikking.

Artikel 3. Garanderen van keuzemogelijkheden en betaalbaarheid op de woningmarkt

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	2 189 554	0	287 378	2 476 932	228 127	263 603	241 999	178 039
Uitgaven:	2 149 603	0	213 936	2 363 539	193 195	223 747	220 919	154 900
Programma:	2 149 603	0	213 936	2 363 539	193 195	223 747	220 919	154 900
Garanderen betaalbaarheid voldoende huurwoningen en evenwichtige verdeling:	0	0	0	0	0	0	0	0
Garanderen van de betaalbaarheid van voldoende huurwoningen en een evenwichtige verdeling hiervan (aanbodgericht)	0	0	0	0	0	0	0	0
Garanderen betaalbaarheid wonen voor lage inkomensgroepen (vraaggericht):	2 147 023	0	214 131	2 361 154	192 813	223 364	220 535	154 516
Huursubsidie en huurtoeslag	2 143 779	0	209 350	2 353 129	183 700	210 700	205 100	136 700
Vangnetregeling	0	0	0	0	0	0	0	0
Eénmalige bijdrage huurbeleid	0	0	0	0	0	0	0	0
Kostenvergoeding verhuurders	0	0	0	0	0	0	0	0
Bevorderen eigen woonbezit	3 244	0	4 781	8 025	9 113	12 664	15 435	17 816
Bijdrage financiering startersleningen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige programmabudgetten:	2 580	0	- 195	2 385	382	383	384	384
Onderzoek	740	0	- 250	490	- 198	- 197	- 196	- 196
Kennisoverdracht	45	0	55	100	580	580	580	580
Kosten uitvoeringsorganisaties	1 795	0	0	1 795	0	0	0	0
Nader aan te wijzen	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten:	550 194	0	106 100	656 294	54 800	15 100	8 100	1 700

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Huursubsidie en huurtoeslag

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Actualisatie raming Huurtoeslag 2008-2012	209 100	209 100
2. Overige mutaties	250	250
Totaal	209 350	209 350

Ad 1.

De nieuwe ramingen voor de huurtoeslag zijn verwerkt. Door autonome ontwikkelingen doet zich de komende jaren een tegenvaller voor bij de huurtoeslag. Vooruitlopend op beleidsinformatie van de Belastingdienst/ Toeslagen wordt op dit moment verondersteld, dat deze tegenvaller een structurele doorwerking kent.

Ad 2.

Ook in 2008 worden bedragen voor de huursubsidie toegekend. Bijvoorbeeld naar aanleiding van een herziening bij de Belastingdienst krijgt een burger alsnog recht op huursubsidie of een hogere bijdrage.

Ook in 2008 worden bedragen voor de huursubsidie toegekend. Bijvoorbeeld naar aanleiding van een herziening bij de Belastingdienst krijgt een burger alsnog recht op huursubsidie of een hogere bijdrage.

Instrument: Bevorderen eigen woningbezit

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Meer aanvragen BEW plus (korte termijn)	1 600	1 600
2. Meer toekenningen BEW plus regeling	76 623	3 181
Totaal	78 223	4 781

Toelichting:

Ad 1.

Bij de BEW plus regeling is sprake van (aanzienlijk) meer aanvragen dan oorspronkelijk verondersteld. Op de korte termijn (eerste maanden in 2008) leidt dit tot een tekort van € 1,6 mln

Ad 2.

Het verwachte budgettaire tekort om de BEW-aanvragen toe te kunnen kennen is gebaseerd op een realistische raming, waarbij wordt uitgegaan van circa 8000 toekenningen per jaar.

Ontvangsten artikel 3

Instrument: Restituties subjectsubsidies

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. Aanpassing raming restituties huursubsidie	- 2 400
2. Aanpassing raming restituties huurtoeslag	108 500
Totaal	106 100

Toelichting:

Ad 1.

Als gevolg van hogere ontvangsten in 2007 dan geraamd en afboekingen van oninbare vorderingen wordt er in de jaren 2008 t/m 2011 in totaal € 7,9 mln minder ontvangen.

Ad 2.

De ontvangstenraming huurtoeslag wordt in de periode 2008–2012 verhoogd omdat de Belastingdienst naar verwachting meer terugvorderingen zal instellen en ontvangsten zal realiseren dan geraamd ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting 2008.

Artikel 4. Integratie minderheden

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	483 324	0	- 25 120	458 204	- 28 000	- 28 000	- 28 000	- 28 000
Uitgaven:	483 324	0	- 25 120	458 204	- 28 000	- 28 000	- 28 000	- 28 000
Programma:	483 324	0	- 25 120	458 204	- 28 000	- 28 000	- 28 000	- 28 000
Inburgering en etnische minderheden:	397 416	0	- 22 000	375 416	- 22 000	- 22 000	- 22 000	- 22 000
Facilitering inburgering	397 416	0	- 22 000	375 416	- 22 000	- 22 000	- 22 000	- 22 000
Verkleinen van economische, sociale en culturele afstand:	85 908	0	- 3 120	82 788	- 6 000	- 6 000	- 6 000	- 6 000
Facilitering remigratie	36 406	0	0	36 406	0	0	0	0
Overige instrumenten	49 502	0	- 3 120	46 382	- 6 000	- 6 000	- 6 000	- 6 000
Ontvangsten:	7 142	0	- 5 672	1 470	- 9 283	13 071	- 16 467	- 20 039

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Facilitering inburgering

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Afname van beroep op leenfaciliteit Inburgering	- 22 000	- 22 000
Totaal	- 22 000	- 22 000

Toelichting:

Ad 1.

Oorspronkelijk was in de Wet inburgering geregeld dat nieuwkomers zelf hun inburgeringscursus moeten regelen. Zij konden daarvoor een lening krijgen bij de IBG. Het nieuwe kabinet heeft echter besloten dat iedere inburgeringsplichtige een aanbod kan krijgen van zijn of haar gemeente. De Tweede Kamer heeft hiermee eind 2007 ingestemd. Hiermee neemt naar verwachting het beroep op de leenfaciliteit fors af. In samenhang hiermee wordt de betreffende uitgavenraming structureel verlaagd.

Instrument: Overige instrumenten

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Aanpassing fasering Ruimte voor Contact	2 000	2 000
2. Naar Gemeente- en Provinciefonds	- 5 120	- 5 120
Totaal	- 3 120	- 3 120

Toelichting:

Ad 1.

Een deel van de in 2007 voorgenomen projecten en uitgaven in het kader van de regeling Ruimte voor Contact zal in 2008 worden gerealiseerd.

Ad 2.

Voor anti-discriminatievoorzieningen wordt budget overgeboekt naar het Gemeentefonds en het Provinciefonds.

Ontvangsten artikel 4

Instrument: Facilitering inburgering

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. Minder ontvangsten afname beroep op leenfaciliteit	- 5 672
Totaal	- 5 672

Toelichting:

Ad 1.

Een afname van het beroep op de leenfaciliteit Inburgering leidt in samenhang met een verlaging van de uitgaven ook tot structureel lagere ontvangsten.

Artikel 5. Randvoorwaarden voor integratie en een goed werkende woningmarkt

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	12 485	0	- 3 483	9 002	- 933	- 3 475	- 1 514	- 226
Uitgaven:	13 349	0	- 2 096	11 253	- 1 800	- 867	- 1 100	- 1 089
Programma:	13 349	0	- 2 096	11 253	- 1 800	- 867	- 1 100	- 1 089
Middellange termijnbeleid en verkenningen:	0	0	0	0	0	0	0	0
Middellange termijnbeleid en verkenningen	0	0	0	0	0	0	0	0
Bevorderen van maximale maatschappelijke prestaties van wooncorporaties:	0	0	0	0	0	0	0	0
Bevorderen van maximale maatschappelijke prestaties van wooncorporaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Versterken van de positie van de woonconsument:	1 346	0	0	1 346	0	0	0	0
Subsidies woonconsumentenorganisaties	1 346	0	0	1 346	0	0	0	0

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Overige programmabudgetten:	12 003	0	- 2 096	9 907	- 1 800	- 867	- 1 100	- 1 089
Onderzoek	8 297	0	- 1 534	6 763	- 1 764	- 1 652	- 2 051	- 1 276
Experimenten en kennisoverdracht	3 706	0	- 562	3 144	- 36	785	951	187
Nader aan te wijzen	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten:	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Onderzoek

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Meerjarenplanning herschikking	- 514	- 1 534
Totaal	- 514	- 1 534

Toelichting:

Ad 1.

De meerjarenplanning van WWI op het gebied van onderzoek en kennisoverdracht leidt tot een budgettair-neutrale herschikking van de middelen. Deze mutatie is een onderdeel van die herschikking.

Artikel 6. Rijkshuisvesting en architectuur

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	111 981	0	- 14 557	97 424	35 751	5 704	3 654	4 312
Uitgaven:	111 981	0	- 14 557	97 424	35 751	5 704	3 654	4 312
Programma:	111 981	0	- 14 557	97 424	35 751	5 704	3 654	4 312
Het adviseren en implementeren beleid rijkshuisvestingsstelsel:	9 685	0	- 702	8 983	1 074	1 324	1 324	574
Beleid (mede) van toepassing op de rijkshuisvesting en de doelmatige werking van het rijkshuisvestingsstelsel	2 882	0	1 279	4 161	574	574	574	574
Onderzoek Rgd	590	0	0	590	0	0	0	0
Coördinatie rijksopdrachtgeverschap in de bouw	1 213	0	- 576	637	1 000	0	0	0
Energiebesparing rijkshuisvesting	5 000	0	- 1 405	3 595	- 500	750	750	0
De architectonische kwaliteit stimuleren en monumenten beheren:	16 659	0	- 8 553	8 106	- 6 252	- 5 236	- 5 230	- 5 229
Stimuleren architectonische kwaliteit	3 021	0	- 3 096	- 75	- 5 252	- 5 236	- 5 230	- 5 229
Beheer monumenten in rijksbezit	13 638	0	- 5 457	8 181	- 1 000	0	0	0

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Huisvesten van het Koninklijk Huis, de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken:	85 637	0	- 5 302	80 335	40 929	9 616	7 560	8 967
Onderhoud HCvS/AZ	2 916	0	1 490	4 406	- 71	- 141	- 283	- 283
Investeringen HCvS/AZ	35 559	0	- 13 247	22 312	30 000	0	- 2 157	3 157
Huren HCvS/AZ	3 478	0	- 540	2 938	4	4	4	4
Paleizen	35 263	0	10 542	45 805	10 996	9 753	9 996	6 089
Functionele kosten Koninklijk Huis	8 421	0	- 3 547	4 874	0	0	0	0
Ontvangsten:	357	0	4 500	4 857	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Beleid (mede) van toepassing op de rijkshuisvesting en de doelmatige werking van het rijkshuisvestingsstelsel

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overige mutaties	1 279	1 279
Totaal	1 279	1 279

Instrument: Energiebesparing rijkshuisvesting

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overige mutaties	- 1 405	- 1 405
Totaal	- 1 405	- 1 405

Instrument: Stimuleren architectonische kwaliteit

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Naar VROM-begroting artikel 2, architectonische kwaliteit	- 2 642	- 2 642
2. Overige mutaties	- 454	- 454
Totaal	- 3 096	- 3 096

Toelichting:

Ad 1.

Bij het aantreden van de ministers Cramer en Vogelaar is afgesproken dat minister Cramer verantwoordelijk is voor het ruimtelijk beleid inclusief het architectuurbeleid zoals dat is ondergebracht bij het atelier Rijksbouwmeester. Middelen worden daarom overgeboekt naar de VROM-begroting,

behoudens het deel benodigd voor de rijkshuisvesting (structureel € 574 000) dat overgaat naar het instrument «beleid» op de WWI-begroting.

Instrument: Beheer monumenten in rijksbezit

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Bijdrage Koninklijk Paleis Amsterdam	- 2 000	- 2 000
2. Overige mutaties	- 3 457	- 3 457
Totaal	- 5 457	- 5 457

Toelichting:

Ad 1.

Bijdrage voor het renovatieproject van het Koninklijk Paleis Amsterdam.

Ad 2.

Het moederdepartement VROM verstrekt jaarlijks aan de Rijksgebouwendienst een voorschot voor de uitvoering van het onderhoudsprogramma voor de monumenten. Dit voorschot wordt het jaar daarop afgerekend. Tevens heeft een correctie plaatsgevonden van de afrekeningen over 2005 en 2006.

Instrument: Investerings Hoge Colleges van Staat en ministerie van AZ

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Investeringsprogramma	20 059	20 059
2. Intertemporele kasschuif vertraging investeringsproject HCvS	- 30 000	- 30 000
3. Raad van State	3 586	3 586
4. Overige mutaties	- 6 892	- 6 892
Totaal	- 13 247	- 13 247

Toelichting:

Ad 1.

Betreft vertragingen op verschillende projecten voor de HCvS/AZ.

Ad 2.

Op basis van kasramingen die periodiek worden geactualiseerd voor de investeringen HCvS/AZ blijkt dat minder kasmiddelen benodigd zijn in 2008 en meer in latere jaren.

Ad 3.

Omdat in 2008 de benodigde prijsbijstelling slechts in uitzonderingsgevallen wordt toegekend wordt een deel van de benodigde prijsbijstelling gedekt uit de begroting van WWI zelf.

Ad 4.

Het moederdepartement VROM verstrekt jaarlijks aan de Rijksgebouwendienst een voorschot voor de uitvoering van het investeringsprogramma

van de huisvesting voor de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van AZ. Dit voorschot wordt het jaar daarop afgerekend. Tevens heeft een correctie plaatsgevonden van de afrekeningen over 2005 en 2006.

Instrument: Paleizen

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Gevelrestauratie KPA	7 000	7 000
2. Overige mutaties	3 542	3 542
Totaal	10 542	10 542

Toelichting:

Ad 1.

Na de interne renovatie van het Koninklijk Paleis op de Dam worden ook de gevel en het dak gerenoveerd. Hiervoor is € 40,85 mln aan de begroting toegevoegd, waarvan € 35,85 mln in 2009 en volgende jaren.

Ad 2.

Het moederdepartement VROM verstrekt jaarlijks aan de Rijksgebouwendienst een voorschot voor de uitvoering van het onderhoudsprogramma voor de paleizen. Dit voorschot wordt het jaar daarop afgerekend. Tevens heeft een correctie plaatsgevonden van de afrekeningen over 2005 en 2006. Het totaalbedrag van de afrekeningen bedroeg € 4,633 mln. Het resterende bedrag van -/- € 1,091 mln betreft overige mutaties.

Instrument: Functionele kosten Koninklijk Huis

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overige mutaties	- 3 547	- 3 547
Totaal	- 3 547	- 3 547

Toelichting:

Ad 1.

Het moederdepartement VROM verstrekt jaarlijks aan de Rijksgebouwendienst een voorschot voor de functionele kosten. Dit voorschot wordt het jaar daarop afgerekend. Tevens heeft een correctie plaatsgevonden van de afrekeningen over 2005 en 2006.

2.3. De niet-beleidsartikelen

Artikel 95. Algemeen

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	3 440	0	- 198	3 242	- 198	- 198	- 198	- 198
Uitgaven:	172 371	0	2 052	174 423	- 198	- 198	- 498	- 598
Programma:	172 371	0	2 052	174 423	- 198	- 198	- 498	- 598
Afkoop subsidies DGW regelingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Kosten uitvoeringsorganisaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Betaalbare woonkeuze koop- en huursector	12 108	0	700	12 808	0	0	- 300	- 400
Budget BWS 1992-1994	144 669	0	0	144 669	0	0	0	0
Woningbouw en duurzame kwaliteit	0	0	0	0	0	0	0	0
Huisvesting gehandicapten en woonzorg	12 154	0	1 550	13 704	0	0	0	0
Stedelijke vernieuwing Lelystad	0	0	0	0	0	0	0	0
LVS en WI	3 440	0	- 198	3 242	- 198	- 198	- 198	- 198
Ontvangsten:	445	0	0	445	0	0	0	0

Instrument: Huisvesting gehandicapten en woon-zorg

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Langere doorlooptijd subsidieaanvragen WoonZorg regeling		1 550
Totaal		1 550

Toelichting:

Ad 1.

Als gevolg van een langere doorlooptijd van subsidieaanvragen bij de WoonZorg stimuleringsregeling wordt uitgavenbudget doorgeschoven van 2007 naar 2008.

Artikel 96. Onverdeeld

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	0	0	17 713	17 713	10 679	3 791	2 798	2 781
Uitgaven:	0	0	17 713	17 713	10 679	3 791	2 798	2 781
Programma:	0	0	17 713	17 713	10 679	3 791	2 798	2 781
Prijbsijstelling:	0	0	17 515	17 515	10 481	3 593	2 600	2 583
Prijbsijstelling	0	0	17 515	17 515	10 481	3 593	2 600	2 583
Nog te verdelen:	0	0	198	198	198	198	198	198
Nog nader te verdelen taakstellingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Nog nader te verdelen overig	0	0	198	198	198	198	198	198

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Prijbsijstelling

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Loonbijstelling	3 879	3 879
2. Stropenpot	13 636	13 636
Totaal	17 515	17 515

Ad 1.

Naar aanleiding van de loonstijgingen conform de afspraken uit de CAO Rijk 2007–2010 is loonbijstelling aan de begroting toegevoegd.

Ad 2.

Door het niet uitkeren van prijsbijstelling door het ministerie van Financiën dreigen projecten in problemen te geraken. Voor de ergste gevallen is door het ministerie van Financiën een stropenpot gecreëerd voor het gehele rijk voor de jaren 2008 en 2009. Het aandeel voor het ministerie voor WWI is ruim € 20 mln voor 2008 en 2009 tezamen.

Wetsartikel 2 (begroting Baten-lastendiensten)

3. Baten-lastendienst: Rijksgebouwendienst

Begroting Baten-Lastendienst: Rijksgebouwendienst

Exploitatie-overzicht Rgd

Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de Voorjaarsnota
bedragen in € * 1 000

Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletore begroting	Totaal geraamd
Baten			
Leveren producten/diensten:			
Opbrengst departementen	1 201 694	70 192	1 271 886
Opbrengst moeder	111 981	- 12 788	99 193
Opbrengst derden	9 800	-	9 800
Bedrijfsvoering:			
Rentebaten	5 000	-	5 000
Overige baten	6 515	5 000	11 515
Totaal baten	1 334 990	62 404	1 397 394
Lasten			
Product Huisvesting:			
Apparaatskosten (netto)	62 218	5 000	67 218
Huren vanuit de markt	321 478	-	321 478
Rentelasten	303 052	-	303 052
Afschrijvingen	272 230	20 000	292 230
Dagelijks onderhoud	184 887	3 0281	87 915
Mutaties voorzieningen	25 892	-	25 892
Belastingen en heffingen	23 342	-	23 342
Investerings buiten gebruiksvergoedingen	98 359	-	98 359
Overige producten:			
Services	21 600	35 000	56 600
Adviezen	8 255	-	8 255
Beleid	7 706	- 624	7 082
Overige lasten	2 800	-	2 800
Totaal lasten	1 331 819	62 404	1 394 223
Saldo	3 171	-	3 171

Toelichting:

De hogere opbrengst departementen is een gevolg van verwachte stijgingen bij de services en van ramingstechnische bijstelling van de afschrijvingen en de overige baten. Het merendeel van deze wijzigingen treedt ook bij de lasten op. Daarnaast is bij de lasten sprake van hogere netto apparaatskosten als gevolg van een intensivering van de activiteiten op grond van wettelijke taken.

De wijziging van de opbrengst moeder wordt voornamelijk verklaard door de afrekening met het moederdepartement over 2007 en door de mutaties bij 1e suppletore 2008 op artikel 6 van de WWI-begroting «Rijkshuisvesting» en artikel 2 van de VROM-begroting, voor wat betreft het onderdeel «architectuur».

Begrotingsstaat baten-lastendienst Voorjaarsnota

	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo van baten en lasten
Oorspronkelijk vastgestelde begroting	1 334 990	1 331 819	3 171
Mutaties (+ of -) 1e suppletore begroting	62 404	62 404	-
Stand 1e suppletore begroting	1 397 394	1 394 223	3 171
	Totaal kapitaal-uitgaven		Totaal kapitaal-ontvangsten
Oorspronkelijk vastgestelde begroting	782 571		590 000
Mutaties (+ of -) 1e suppletore begroting	126 712		50 000
Stand 1e suppletore begroting	909 283		640 000

Kasstroomoverzicht bedragen in € * 1 000

Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletore begroting	Stand 1e suppletore begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari	402 463	- 178 504	223 959
2. Operationele kasstroom	205 336	20 000	225 336
3a. Investeringskasstroom	- 550 000	- 50 000	- 600 000
3b. Desinvesteringen	40 000	-	40 000
3. Investeringskasstroom	- 510 000		- 510 000
4a. Afdracht	- 3 288	3 288	0
4b. Aflossing	- 229 283	- 80 000	- 309 283
4c. Beroep op leenfaciliteit	550 000	50 000	600 000
4. Financieringskasstroom	317 429	- 26 712	290 717
5. Rekening-courant RHB 31 december	415 228	- 185 215	230 013

Toelichting:

De beginstand van de rekening-courant RHB is aangepast aan de realisatie per ultimo 2007. De financieringskasstroom wijzigt door hogere aflossingen als gevolg van ramingstechnische bijstellingen en hogere investeringen, als gevolg waarvan ook de investeringskasstroom wijzigt.